

De Raad van de gemeente Valkenburg aan de
Geul
Postbus 998
6300 AZ VALKENBURG LB

Ingekomen

23 APR. 2019

Cluster	FIN	Behandeld	J.G.G.M. Janssen
Ons kenmerk	2019/28181	Telefoon	+31 43 389 72 38
Uw kenmerk		Maastricht	16 april 2019
Bijlage(n)	1		

VERZONDEN 18 APR. 2019

Onderwerp

Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020

Geachte leden van de Raad,

Hierbij zenden wij u een exemplaar van het nieuwe Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020) dat wij vandaag hebben vastgesteld.

Vanaf het begrotingsjaar 2020 zal het door ons vandaag vastgestelde GTK 2020 voor gemeenten van toepassing zijn. Dit beleidskader vervangt het beleidskader Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader "kwestie van evenwicht!" uit 2014.

Het GTK 2020 is een gezamenlijk product van de twaalf provincies. Hierin is de wijze vastgelegd waarop Gedeputeerde Staten (GS) invulling geven aan het financieel toezicht.

Waarom een nieuw GTK?

Het toezichtkader was aan vernieuwing toe, enerzijds omdat de uit 2014 daterende versie actualisatie behoefte en anderzijds omdat er behoefte bestaat aan modernisering van het toezicht. Verder waren er diverse ontwikkelingen, waaronder de decentralisatie in het Sociaal Domein en wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Uit een aantal gehouden evaluaties van het toezicht is modernisering wenselijk gebleken. Dat heeft geleid tot het aanbieden eind 2018 van de Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht (de Agenda) aan de Tweede Kamer door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In deze agenda zijn zeven ontwerpprincipes en vijf actielijnen benoemd.

Voor alle actielijnen uit de Agenda geldt dat het GTK 2020 zal worden aangepast aan de hand van de resultaten van de uitwerking daarvan. Aan de volgende ontwerpprincipes en actielijnen uit de Agenda is in dit GTK 2020 al deels invulling gegeven:

2019/28172

- Uniformiteit en maatwerk / transparantie
Door een uniforme methodiek van toezicht te hanteren, is het transparant voor de toezichtontvanger hoe dit wordt toegepast, op welke wijze er wordt getoetst (normen) en hoe wordt omgegaan met de bevindingen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een belangrijke wens van de toezichtontvangers;
- Risicogericht toezicht
Toezicht focust zich op die situaties waar er risico's zijn met potentieel grote maatschappelijke effecten, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch. Hoewel er nog geen eenduidige methode van risicoanalyse beschikbaar is (deze wordt uitgewerkt in actielijn 5 van de agenda), wordt met dit GTK wel een eerste stap gezet;
- Toezicht is proportioneel
Als een organisatie 'in control' en financieel gezond is, blijft het toezicht beperkt tot het minimaal noodzakelijke. Waar dat minder het geval is, draagt toezicht bij aan de versterking daarvan. De toezichthouder gaat in gesprek, geeft adviezen en/of grijpt in waar nodig;
- Beter voeren van de dialoog
Dit nieuwe GTK 2020 heeft als uitgangspunt dat goed toezicht alleen in dialoog kan worden uitgevoerd.

Wat zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorige GTK?

De provincies hebben ervoor gekozen een uitgebreider GTK op te stellen. Landelijk waren er vanuit gemeenten signalen dat er behoefte is aan een vollediger uitwerking van de kaders. In dit nieuwe GTK 2020 is daaraan invulling gegeven.

Naast een uitgebreidere toelichting is een aantal kaders scherper geformuleerd. Hiermee laat het GTK 2020 minder interpretatieruimte en is er sprake van meer uniformiteit bij het toezicht. Daarnaast is er ook ruimte voor maatwerk en dialoog, in lijn met het uitgangspunt 'uniformiteit en maatwerk' en 'beter voeren dialoog' in de Agenda. Het doel van financieel toezicht is hierbij niet uit het oog verloren. De uniforme kaders zijn er om te voorkomen dat een gemeente een structureel tekort op de begroting krijgt, dat niet makkelijk meer door de gemeente zelf op te lossen is.

Sinds 2014 zijn er aanpassingen geweest in de wet- en regelgeving. Zo is bijvoorbeeld het BBV gewijzigd en zijn er door de Commissie BBV nieuwe notities uitgebracht, onder andere over kapitaalgoederen en structurele en incidentele baten en lasten. De gevolgen hiervan zijn in dit GTK 2020 verwerkt.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van het vorige GTK uit 2014 is dat de toezichthouders gaan werken met een uniforme toetspuntenlijst. Op basis van een aantal uniforme toetspunten kan de toezichthouder snel vaststellen of een gemeente voor het komende jaar onder repressief (regulier) toezicht kan worden geplaatst en / of eventueel nader onderzoek nodig is.

Met deze werkwijze is een eerste aanzet gedaan om het toezicht transparanter te maken en meer risicogericht en proportioneel.

Hieronder benoemen wij de grootste verschillen tussen het GTK uit 2014 en het GTK 2020.

– *Toetspuntenlijst voor Financieel Toezicht:*

In het nieuwe GTK 2020 is opgenomen dat de financieel toezichthouder zich een oordeel dient te vormen over het structurele en reële begrotingsevenwicht. Dit doet hij met behulp van een uniforme toetspuntenlijst. Die werkt als een zeef. Aan de hand van een aantal vragen bepaalt de financieel toezichthouder of een begroting voldoet aan de criteria. Als de begroting aan alle criteria voldoet, valt die door de zeef en is er altijd sprake van het repressieve toezicht. Voldoet de begroting niet aan alle criteria, dan vindt verder onderzoek plaats. In het GTK 2020 is een uitgebreide toelichting opgenomen bij de toetspuntenlijst;

– *Financiële kengetallen:*

In het nieuwe GTK 2020 is opgenomen dat met ingang van de begroting 2016 gemeenten verplicht zijn een basisset van zes kengetallen op te nemen. Dat kan bijdragen aan het verkrijgen van een beeld omtrent het risicoprofiel van een gemeente. De intentie is dat gemeenten zelf normen vaststellen en hierop gaan sturen. De kengetallen hebben een uitkomst van minst risicovol, neutraal en meest risicovol en dienen in samenhang te worden gezien;

– *Risicoprofiel gemeenten:*

Aan de hand van met name de financiële kengetallen, de toetspuntenlijst en het weerstandsvermogen wordt het risicoprofiel bepaald. Dit profiel helpt de financieel toezichthouder bij het inschatten van de aandacht die een gemeente nodig heeft. Binnen het vakberaad toezicht gemeentefinanciën is een werkgroep bezig met het opstellen van een risicolijst die in de nabije toekomst onderdeel zal gaan uitmaken voor het bepalen van het risicoprofiel. Het risicoprofiel heeft een signaalfunctie voor alle betrokken partijen.

– *Toezicht Wet Gemeenschappelijke regelingen:*

In het GTK 2014 werd aangegeven dat er een voorstel tot wijziging op het financieel toezicht op de gemeenschappelijke regelingen op komst was. Dit zou inhouden dat het financieel toezicht op de gemeenschappelijke regelingen zou worden afgeschaft. Dat voornemen is echter niet in wetgeving omgezet. In het nieuwe GTK wordt aangegeven dat voor het financieel toezicht op de gemeenschappelijke regelingen een afzonderlijk GTK wordt opgesteld, dat naar verwachting vanaf het begrotingsjaar 2021 gaat gelden.

Uw begroting 2020 is de eerste begroting die wij aan het GTK 2020 zullen toetsen. Dit houdt zowel voor de toezichtontvanger als voor de toezichthouder in dat wij daar ervaring mee moeten gaan opdoen. Voor vragen kunt u primair bij uw reguliere toezichthouder terecht.

Het nieuwe GTK 2020 zorgt voor een aantal belangrijke veranderingen. Maar veel blijft ongewijzigd. Zo blijven we bij elke gemeente één keer in de vier jaar een verdiepingsonderzoek uitvoeren. Op basis van dat onderzoek besluiten we of de gemeente voor vier jaar repressief toezicht krijgt.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris